

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

132. An qui assumpsit habitum Clericalem post delictum animo
subtrahendi se à laica potestate, gaudeat priuilegio fori. Et si quis dicat
autem suscepisse habitum Clericalen ex vi voti, an ipsius ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

De Immunit. Eccles. Resol. CXXXII. &c. 161

Iure iudicium fugiendi animo, & fraude, ordinati veniunt.

3. Notandum est verò, quòd stando in prima sententia, DD. citati asserunt, non posse iudicem laicum talem Clericum ordinatum in fraudem punire quoad pœnam corporalem; sed tantum ad pœnam pecuniariam; confiscationem bonorum. Ita Belletus in *disquis. cler. p. 1. tit. 3. §. 4. num. 3.* qui citat octodecim Doctores. Petrus Cenedo in *collekt. iur. can. part. 1. collekt. 3. num. 13.* & alij penes ipsum. Molina *tract. 3. disp. 49. n. 22.* & Bonacina *vbi supra.* Sed hoc etiam displicet Genuensi loco citato; quia, vt *suprà* etiam sapè dictum est; Canones determinat in specie, vt exempta persona Clerici, non possit in rebus molestari, ne per vnum viam concedatur, quod per aliam denegatur. Et ita habetur in *c. vnic. de cleric. coniug. in. 6.* Sed circa præsentem questionem vide etiam Laymã. in *Theol. mor. lib. 4. tract. 9. c. 4. n. 13.* & *seq.* Suarez *contra Regem Anglia, lib. 4. cap. 15. n. 17.* refellentes quandam sententiam Couarr. & Iulij Clari.

RESOL. CXXXII.

An qui assumpsit habitum Clericalem post delictum animo subrahendi se à laica potestate, gaudeat privilegio fori?

Et si quis dicat se suscepisse habitum Clericalem ex vi voti, an ipsius iuramento standum sit? Ex part. 3. tract. 1. Resol. 67.

§. 1. DE hac quaestione olim mihi magna controversia fuit cum quodam supremo ministro: Regio, & affirmatiuam sententiam ipse docuit in *tract. de immunit. eccles. res. 26.* & nunc iterum doceo quia dici potest istum vt iure suo, assumendo statum clericalem, qui licet illum assumpsit hac intentione, non videtur priuari ipso facto privilegio clericali, licet fortasse dignus sit qui tali privilegio priuetur, & ita hanc sententiam docet Suarez contra Regem Angliae *lib. 4. c. 15. n. 17.* & iterum Bonac. in *Bull. Cœn. rom. 3. disp. 1. q. 16. sect. 1. p. 5. n. 9.* quidquid etiam in contrarium asserat DD. quos citauit in *dr. res.* quibus nunc addo Zerolam *ver. Clericus n. 6.* Tulium Clarum *q. 36. n. 8.* & eius additionatorem *ibid. lit. G.* & alios penes ipsos. Sed si aliquis vellet stare in opinione negatiua, dicendum est in negantem incumbere onus probandi statum clericalem assumptum fuisse per fraudem; quomodo autem id probetur, vide Mascardum *tom. 2. concl. 15.* Gabrielem in *comm. opin. tit. de presump. concl. 13. n. 2.* Ambrosinum *de immunit. cap. 19.* Duardum in *Bull. Cœ. lib. 2. can. 15. g. 11.* Martam *de iur. par. 4. cas. 176.* & alios penes ipsos.

2. Si autem quis dicat se suscepisse habitum clericalem ex vi voti, an ipsius iuramento standum sit, negat Farinacius *tit. de Inquis. q. 8. n. 114.* & alij; sed affirmat Decianus; & alij penes Ambrosinum *11.* quibus ego addo Hieronymum Rodriguez in *comp. qq. Regul. resol. 101. n. 9.*

RESOL. CXXXIII.

In Diocesi volentes ad Ordines promoueri prius adscribuntur Ecclesia Cathedrali, & per annum gestant habitum Clericalem inseruiendo eidem Ecclesia, prout faciunt Clerici iam ordinati: quaritur, an in dicto anno gaudeant privilegio fori?

Et an omnes seruientes Ecclesiis, gaudeant privilegio fori, maxime Scholares addiscentes & seruientes Ecclesiis? Ex part. 6. tract. 1. Resol. 36.

Tom. I X.

§. 1. NEGatiuè respondet Bonacina *tom. 2. disp. 10. quæst. 2. §. 2. n. 2.* Suarez *contra Regem Anglia, lib. 4. cap. 29. n. 9.* Gambacurta *de immunit. lib. 7. cap. 1. n. 7.* Reginal. *tom. 1. lib. 9. c. 23. n. 354.* & alij. Probat Bonacina hanc sententiam. Primò, quia tales non gaudent privilegio Canonis, ergo neque gaudent privilegio fori. Secundò quia in Concilio Tridentino non solum, vt quis gaudeat privilegio fori; præferibitur ei delatio habitus, sed etiam tonsuræ. Tertio quia supradicti non sunt persone Ecclesiasticæ.

2. Verum ego affirmatiuè sententiam tanquam magis Ecclesiæ fauorabili libenter adhareo, quam tueretur Decianus, quem citant & sequuntur Ambrosinus *de immunit. c. 22. n. 6.* & Farinac. in *Praxi Crim. q. 8. n. 5.* quibus ego addo Belletum. in *disquis. Cleric. tit. de fauore Cleric. personali §. 2. n. 2.* Barbofam *de iur. Eccles. lib. 1. c. 3. §. 2. n. 52.* & alios penes ipsos asserentes privilegium fori extendendum esse ad seruientes Ecclesiis. Et probant hanc sententiam *ex c. 2. de foro compet. vbi sic habetur.* Nullus iudicium neque Presbyterum, neque Diaconum, aut Clericum vllum, aut minores Ecclesiæ sine permisso Pontificis per se distingere, aut condemnare præsumat. Vbi gloss. per minores Ecclesiæ intelligit seruientes deputatos ad eius obsequium.

3. Nec obstat dicere cum Gambacurta & Reginaldo vbi supra, quòd text. in *dicto. cap. 2.* intelligendus est de illis, qui sunt perpetuò adstricti seruitio Ecclesiæ: nam hoc gratis dicitur: cum enim inseruientes Ecclesiæ privilegio fori decorentur, non in gratiam propriæ persone, sed in gratiam ipsius Ecclesiæ, vt patet *ex dicto. cap. de foro compet. & ex cap. Ecclesiarum seruis 12. quæst. 1.* Sequitur, quòd qualitas perpetuitatis non possit esse considerabilis, vt sine illa inseruientes non debeant gaudere immunitatibus: pro tempore enim, quo inseruiunt famuli temporales, eodem modo inseruiunt respectu illius temporis, quo perpetui respectu perpetuitatis: neque enim perpetuitas imprimit characterem prout Clericatus, cuius ratione non possunt perpetui conueniri coram iudice Laico: sed idè conueniri non possunt, quia Ecclesiæ inseruiunt, quæ qualitas seruitij ita cadit in temporario, prout in perpetuo. Cum igitur seruire non importet necessariò actum perpetuum, cum ad tempus quis possit inseruire, & respectu illius temporis eadem sit vtilitas Ecclesiæ, pro qua inductum fuit privilegium, ratione serui temporarij, quæ est ratione serui perpetui. Ergo cum vt Ecclesia seruitium consequatur, dum effectualiter famulus inseruit, non sit necesse, vt addictio sit perpetua; in consequens per necesse sequitur, quòd exemptio, quæ est concessa intuitu seruitij Ecclesiæ, non sit concessa intuitu perpetuitatis: & sic quòd perpetuitas, vel temporalitas non potest aliquid importare, vt ex ea concludatur exemptio. Et ita hanc sententiam Gambacurta & Reginaldi de seruis perpetuis & temporariis optimè refellit Hispania Narbona in *recopilat. part. 3. lib. 4. tit. 1. leg. 20.* Gloss. *1. num. 27.* & alij.

4. Nec secundò obstat dicere cum Suarez. *n. 11.* textum in *dicto. cap. 2.* intelligendum esse de seruitibus Ecclesiæ non omnino Laicis, sed habentibus saltem primam tonsuram, nam hoc etiam gratis dicitur. Et miror alioquin virum doctissimum hæc dixisse, nam ante Concilium Tridentinum omnis Clericus etiã primæ tonsuræ sine seruitio Ecclesiæ gaudebat privilegio fori, vt late & doctè more suo probat Thomas Vallacus Lusitanus *tom. 1. alleg. 10. n. 12. & 13.* Ergo nullum privilegium haberent seruientes Ecclesiis virtute *dict. cap. 2. de foro compet.* Sed vt vult